

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 231/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., K., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nečinnosťou vlády Slovenskej republiky, Úradu vlády Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v súvislosti s nevydaním nariadení vlády na vykonanie zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový, ako aj všeobecne záväzného právneho predpisu podľa § 374b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2011 doručená sťažnosť J. Š., K., v tom čase vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 26 ods. 1,

čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy nečinnosťou vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) v súvislosti s nevydaním nariadení vlády na vykonanie zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zákon č. 191/1950 Sb.“), ako aj všeobecne záväzného právneho predpisu podľa § 374b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v znení účinnom do 31. decembra 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Sťažovateľ vidí protiústavný zásah v nečinnosti (pasivite) porušovateľov pri nevydaní namietaných právnych predpisov v zmysle § 374b ods. 1 OSP a § 4 a § 6 čl. III. z. č. 191/1950 Zb. v napadnutých konaniach v rozpore s namietanými právami špecifikovaným expressis verbis v petite, čím je vytváraný určitý stav právnej neistoty negatívne dopadajúci do súkromnej sféry narušajúci ústavné právo autonómie vôle, resp. dispozičné právo, čo je nepochybne v rozpore s ústavou deklarovanými princípmi právneho štátu v zmysle čl. 1 ústavy.

Porušovatelia nerešpektovaním zákonných príkazov vydať namietané právne predpisy hromadne negatívne zasahujú do v petite špecifikovaných práv postupom contra legem v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy a tým je daná aktívna procesná i vecná legitímácia sťažovateľa v predmetnom spore pred ÚS SR.“

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnosti zakladá sťažovateľ na skutočnosti, že *„niet iného vnútroštátneho orgánu ako ÚS SR, ktorý by mohol v danej veci meritórne konať a rozhodnúť a tým odstrániť svojvoľný postup orgánu verejnej moci pri rešpektovaní princípu subsidiarity, ústavného zákazu denegatio iustitiae et iuris a analógie legis v zmysle § 2 ods. 3 zákona o súdoch“.*

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«... Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy, ústavný súd vyslovuje, že porušovateľ v 1., 2. a 3. rade protiústavným postupom a nečinnosťou (pasivitou) ako iným zásahom v konaní o ustanovení vládneho nariadenia v zmysle § 4 druhej a tretej vety čl. III a § 6 druhej vety čl. III. zákona č. 191/1950 Zb. v p. z. a v konaní o vydaní všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý ustanoví vzory návrhov na začatie konania v zmysle § 374b ods. 1 OSP (ďalej len „napadnuté konania“) porušili sťažovateľove základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 in fine ústavy v spojení s porušením práva na prístup k informáciám podľa čl. 26 ods. 1 ústavy v spojení s porušením práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s porušením princípov ústavnosti, zákonnosti a právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy ako aj základné právo na nedotknuteľnosť súkromia a jeho ochranu pred neoprávneným zasahovaním podľa čl. 16 ods. 1 ústavy a čl. 19 ods. 2 ústavy.

... Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, ústavný súd prikazuje porušovateľom v 1 až 3 rade riadne konať bez zbytočných prietahov a ustanoviť právne predpisy podľa § 374b ods. 1 OSP a § 4 a § 6 čl. III. zák. č. 191/1950 Zb. v p. z. v napadnutých konaniach.

... Podľa čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy, ústavný súd zakazuje porušovateľom v 1 až 3 rade bezodkladne pokračovať v porušovaní vyššie označených namietaných základných práv.»

Sťažovateľ k sťažnosti priložil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžz/3/2010 z 15. februára 2011 a rozsudok najvyššieho súdu č. k. 8 Sžz/4/2010-32 z 18. augusta 2011, ktorými najvyšší súd návrhy sťažovateľa proti vláde a úradu vlády, ako aj ministerstvu spravodlivosti, ktorými sa domáhal v konaní podľa § 250v ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku uložiť povinnosť uvedeným orgánom verejnej moci vydať príslušné vykonávacie predpisy a zakázať pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľa podľa čl. 146 ods. 1 ústavy (správne má zrejme byť čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) na inú právnu ochranu a obnoviť stav pred zásahom, zamietol.

Z petitu sťažnosti a z jej odôvodnenia nevyplýva, že smeruje proti postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžz/3/2010 a jeho rozsudku z 15. februára 2011 alebo proti postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžz/4/2010

a jeho rozsudku z 18. augusta 2011, ale z ich obsahu odvodzuje právomoc ústavného súdu vo veci konať a rozhodnúť o porušení ním označených práv vládou, úradom vlády a ministerstvom spravodlivosti v súvislosti s ich nečinnosťou vydať vykonávacie právne predpisy, na vydanie ktorých sú v príslušných zákonoch splnomocnené.

Sťažovateľ v sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu a tiež žiadal priznať aj „náhradu všetkých prípadných trov lege artis“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom (nečinnosťou alebo iným zásahom) alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom (nečinnosťou alebo iným zásahom) alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ v sťažnosti označil za porušiteľov svojich práv vládu, úrad vlády a ministerstvo spravodlivosti.

Sťažovateľ v petite sťažnosti uviedol, že k porušeniu označených základných práv a článkov ústavy malo dôjsť nečinnosťou označených účastníkov konania v *„konaní o ustanovení vládneho nariadenia v zmysle § 4 druhej a tretej vety čl. III. a § 6 druhej vety*

čl. III. zákona č. 191/1950 Zb... a v konaní o vydaní všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý ustanoví vzory návrhov na začatie konania v zmysle § 374b ods. 1 OSP...“

V odôvodnení sťažnosti predmet konania vymedzil tak, že k porušeniu označených základných práv a článkov ústavy malo dôjsť nevydaním „*namietaných právnych predpisov v zmysle § 374b ods. 1 OSP a § 4 a § 6 čl. III. z. č. 191/1950 Zb.*“.

Ústavný súd z hľadiska znenia petitu a obsahu sťažnosti takto dospel k záveru, že sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť nečinnosťou vlády, úradu vlády a ministerstva spravodlivosti spočívajúcou v

- neprijatí nariadení vlády podľa § 4 a § 6 v čl. III zákona č. 191/1950 Sb.,
- nevydaní všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý ustanoví vzory návrhov na začatie konania podľa § 374b ods. 1 OSP (v znení účinnom do 31. decembra 2011).

Ústavný súd poukazuje na to, že ochranu základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy je v zásade možné uplatniť priamo na základe relevantného článku ústavy, ktorý predmetné základné právo alebo slobodu zakotvuje. Z povahy niektorých základných práv vyplýva, že domáhať sa týchto práv možno len v medziach zákona, ktorý upraví podrobnosti a podmienky uplatnenia tohto základného práva (čl. 51 ods. 1, čl. 46 ods. 4 ústavy a pod.). Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom (čl. 13 ods. 2 ústavy). Z uvedeného vyplýva, že neprijatie príslušného zákona, ktorý má ustanoviť zákonné medze uplatnenia základného práva, môže za určitých okolností znemožniť reálne uplatnenie tohto základného práva.

Nariadenia môže vláda vydávať na vykonanie zákona a v jeho medziach (čl. 120 ods. 1 ústavy).

Ministerstvá a iné orgány štátnej správy môžu vydávať všeobecne záväzné právne predpisy na základe zákonov a v ich medziach, ak sú na to splnomocnené zákonom (čl. 123 ústavy).

Medze uplatnenia základného práva nemožno upraviť nariadením vlády alebo všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev.

Z týchto dôvodov možno dospieť k záveru, že nevydanie nariadenia vlády alebo všeobecne záväzného právneho predpisu ministerstvom alebo iným orgánom štátnej správy v zásade samo osebe nemôže znemožniť uplatnenie základných práv.

Sťažovateľ však nijakým spôsobom v sťažnosti nepreukazuje, že nevydaním všeobecne záväzných právnych predpisov sa zasiahlo do jeho základných práv, ktorých porušenie vo svojej sťažnosti namieta, resp. aká ujma mu bola spôsobená z dôvodu nevydania podzákonných právnych predpisov príslušnými štátnymi orgánmi.

Konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy navyše nie je založené na verejnej žalobe „actio popularis“, ktorá by umožňovala v tomto konaní komukoľvek podať sťažnosť na ochranu základných práv a slobôd z dôvodu legislatívnej nečinnosti orgánu verejnej moci týkajúcej sa podzákonnej normotvorby.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy nečinnosťou vlády ani úradu vlády spočívajúcou v nevydaní nariadení vlády podľa čl. III § 4 a § 6 zákona č. 191/1950 Sb. a ani nečinnosťou ministerstva spravodlivosti spočívajúcou v nevydaní všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý ustanoví vzory návrhov na začatie konania podľa § 374b ods. 1 OSP (v znení účinnom do 31. decembra 2011) po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto po predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2013